ლაბორატორია 6

(ლაბორატორიის ბოლოს მოცემულია ბაზა, რომელიც დაგჭირდებათ მოთხოვნების შესასრულებლად)

GROUP BY ოპერატორი

SQL Server-ში GROUP BY ოპერატორი გამოიყენება შემაჯამებული მონაცემების მისაღებად ერთი ან მეტი დაჯგუფების პირობის საფუძველზე. ჯგუფები შეიძლება ჩამოყალიბდეს ერთ ან მეტ სვეტზე. მაგალითად, მოთხოვნა GROUP BY გამოყენებული იქნება თითოეულ მიმართულებაზე სტუდენტების რაოდენობის დასათვლელად, ან სტუდენტთა ჯამური რაოდენობის მისაღებად. ამისათვის ჩვენ უნდა გამოვიყენოთ აგრეგატული ფუნქციები, როგორიცაა COUNT(), MAX(), და ა.შ. SELECT მოთხოვნაში GROUP BY პირობის შედეგი აბრუნებს ერთ მწკრივს GROUP BY სვეტის თითოეული მნიშვნელობისთვის.

სინტაქსი:

```
SELECT column1, column2,...columnN FROM table_name
[WHERE]
[GROUP BY column1, column2...columnN]
[HAVING]
[ORDER BY]
```

SELECT მოთხოვნა შეიძლება შეიცავდეს მხოლოდ იმ სვეტებს, რომლებიც გამოიყენება GROUP BY პირობაში. SELECT მოთხოვნაში სხვა სვეტების ჩასართავად უნდა გამოვიყენოთ აგრეგატული ფუნქციები, როგორიცაა COUNT(), MAX(), MIN(), SUM(), AVG().

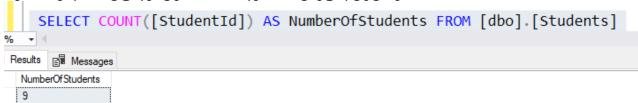
GROUP BY მახასიათებლები:

- GROUP BY პუნქტი გამოიყენება ჩანაწერების ჯგუფების შესაქმნელად.
- GROUP BY პუნქტი უნდა იჯდეს WHERE პუნქტის შემდეგ, მისი არსებობის შემთხვევაში და HAVING პუნქტამდე.
- GROUP BY პუნქტი შეიძლება შეიცავდეს ერთ ან მეტ სვეტს ამ სვეტების საფუძველზე ერთი ან მეტი ჯგუფის შესაქმნელად.
- მხოლოდ GROUP BY სვეტები შეიძლება შევიდეს SELECT პუნქტში. SELECT პუნქტში სხვა სვეტების გამოსაყენებლად გამოიყენეთ მათთან ერთად აგრეგატული ფუნქციები.

განვიხილოთ მოთხოვნა:

```
SELECT COUNT([StudentId]) AS NumberOfStudents
FROM [dbo].[Students]
```

იგი ითვლის სტუდენტების რაოდენობა ფაკულტეტზე

მნიშვნელოვანია დავიმახსოვროთ, რომ თუ მთხოვნა შეიცავს აგრეგატულ ფუნქციებს (COUNT(), MAX(), MIN(), SUM(), AVG()...) მოთხოვნის პირობაში ზემოთაღნიშნულის გარდა სხვა ველის დამატება ხდება შეუძლებელი. მხოლოდ დაჯგუფების პირობის გამოყენება გვაძლევს საშუალებას დავამატოთ მოთხოვნაში ის ველი რომელიც გამოყენებულია GROUP BY -ს ტანში. მარტივად რომ ვთქვათ მოთხოვნა

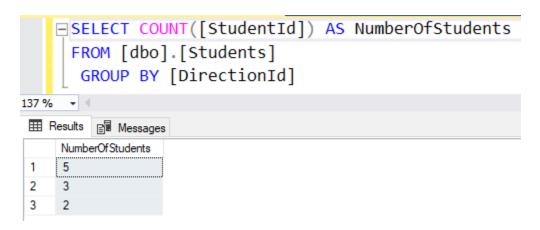
SELECT

```
COUNT([StudentId]) AS NumberOfStudents,
[DirectionId]
FROM [dbo].[Students]
```

დააბრუნებს შეცდომას: "Column 'dbo.Students.DirectionId' is invalid in the select list because it is not contained in either an aggregate function or the GROUP BY clause."

"სვეტი "dbo.Students.DirectionId" არასწორია მოთხოვნის სიაში, რადგან ის არ შეადგენს არც აგრეგატული ფუნქციის პარამეტრს და არც GROUP BY ოპერატორის შიგთავსს" მარტივი მსახვედრია რომ თუ კი გვინდა სტუდენტთა რაოდენობა დავთვალოთ მიმართულებების მიხედვით ჯერ ცხრილი უნდა დაჯგუფდეს მიმართულებების შესაბამისად და შემდგომ უკვე დაჯგუფებულ დროებით ქვეცხრილებში მოხდეს სტუდენტთა რაოდენობების დათვლა.

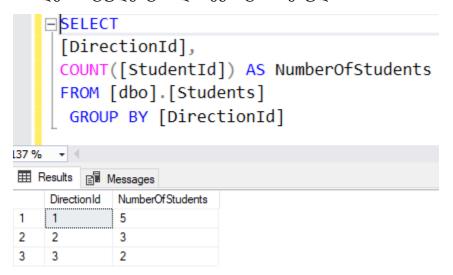
```
SELECT COUNT([StudentId]) AS NumberOfStudents
FROM [dbo].[Students]
GROUP BY [DirectionId]
```


თუმცა აღნიშნული მოთხოვნის შედეგში გაურკვეველია რომელ ფაკულტეტზე რამდენია სტუდენტების რაოდენობა, შესაბამისად საჭიროა რომ გამოვიტანოთ ინფორმაცია ფაკულტეტის შესახებ. ზემოაღნიშნული მოთხოვნა მოიცავს GROUP BY DirectionId დირექტივას, ვინდაიდან DirectionId გამოყენებულია როგორც დაჯგუფების ბრძანების პარამეტრი მისი გამოყენება შესაძლებელი ხდება SELECT ოპერატორში:

```
SELECT
[DirectionId],
COUNT([StudentId]) AS NumberOfStudents
FROM [dbo].[Students]
GROUP BY [DirectionId]
```

შედეგად შესაძლებელი ხდება გარკვევა თუ რომელ ნომერ მიმართულებაზე რამდენი სტუდენტია დარეგისტრირებული:

იმისთვის რომ ნომრის მაგიერ მოთხოვნაში მივიღოთ მიმართულების სახელი საჭიროა შევასრულოთ მოთხოვნა:

SELECT [D].[DirectionName], COUNT([S].[StudentId]) AS NumberOfStudents FROM [dbo].[Students]AS [S],[dbo].[Directions] AS [D] WHERE [S].[DirectionId]=[D].[DirectionId] GROUP BY [D].[DirectionName] SELECT [D].[DirectionName], COUNT([S].[StudentId]) AS NumberOfStudents FROM [dbo].[Students]AS [S],[dbo].[Directions] AS [D] WHERE [S].[DirectionId]=[D].[DirectionId] GROUP BY [D].[DirectionName] 7 % ⊞ Results Messages Direction Name NumberOfStudents ინფორმაციული სისტემები 2 ინფორმაციული ტექნოლოგიები 2 კომპიუტერული მეცნიერება

HAVING პირობა

როგორც უკვე ვნახეთ დაჯგუფების GROUP BY პირობა სრულდება WHERE-ის შემდგომ, შესაბამისად ჯერ ხდება where პირობის მიხედვით საწყისი ცხრილის გაფილტვრა, შემდეგ დაჯგუფება კონკრეტული სვეტის/ სვეტების მიხედვით და შემდგომ მათზე აგრეგატული ფუნციების შესრულება. გამოდის რომ აგრეგატული ფუნქციის შედეგზე ჩვენ აღარ გვაქვს ფილტრი. რომ გვინდოდეს მხოლოდ იმ მიმართულებების გამოტანა სადაც 3-ზე მეტი სტუდენტია დარეგისტრირებული, ზემოთ მოცემული ოპერატორების საშუალებით ნამდვილად ვერ შევძლებთ. ამისათვის შემოდის დაჯგუფების ლოგიკური პირობა HAVING.

სინტაქსი:

```
SELECT column1, column2,...columnN
FROM table_name
[WHERE]
[GROUP BY column1, column2...columnN]
[HAVING conditions]
[ORDER BY]
```

- HAVING პუნქტი გამოიყენება დაჯგუფებული ჩანაწერების გასაფილტრად.
- HAVING პირობა უნდა მოდიოდეს GROUP BY ოპერატორის შემდეგ და ORDER BY პუნქტის წინ.

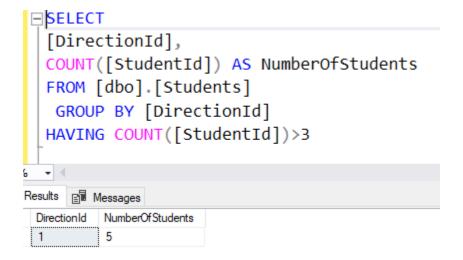
- HAVING ბრძანება შეიძლება შეიცავდეს ერთ ან მეტ ლოგიკურ პირობას.
- HAVING პირობა შეიძლება შეიცავდეს მხოლოდ სვეტებს, რომლებიც გამოიყენება GROUP BY ბრძანებასთან ერთად სელექთის მოთხოვნაში.
 მატივად რომ ვთქვათ HAVING პირობა ედება აგრეგატული ფუნქციის შედეგს და შესაბამისად მის ტანში ვიყენებთ ზემოთაღნიშნულ აგრეგატულ ფუნქციას:

SELECT

```
[DirectionId],
COUNT([StudentId]) AS NumberOfStudents
FROM [dbo].[Students]
GROUP BY [DirectionId]
HAVING COUNT([StudentId])>3
```

ზემოთ განხილულ კოდს დავამატოთ ფილტრი დაჯგუფების შედეგზე, რომ მხოლოდ ის მიმართულებები გამოვიტანოთ სადაც 3-ზე მეტი სტუდენტია დარეგისტრირებული.

დავაკვირდეთ მოთხოვნის ტანს, აგრეგატული ფუნქცია ჩადის HAVING პირობაში, ხოლო ყველა სვეტი რაც აგრეგატულის გარდა გვაქვს მოთხოვნის ჩამონათვალში უნდა ჩავიტანოთ GROUP BY ოპერატორში:

ORDER BY პირობა

SQL Server-ში, ORDER BY პუნქტი გამოიყენება SELECT მოთხოვნაში, რათა დაალაგოს შედეგი ერთი ან მეტი სვეტის ზრდადობის ან კლებადობის მიხედვით. სინტაქსი:

```
SELECT column1, column2,...columnN
FROM table name
```

```
[WHERE]
[GROUP BY]
[HAVING]
[ORDER BY column(s) [ASC|DESC]]
```

- ORDER BY პირობა გამოიყენება მოთხოვნის შედეგის ერთ ან რამდენიმე სვეტის მნიშვნელობების მიხედვით დასაგებლად. მაგაგალითად სტუდენტების ცხრილი დალაგდეს სტუდენტების გვარების მიხედვით, ხოლო იმ შემთხვევაში თუ გვარი განმეორდება გამოვიყენოთ მრავალდონიანი სორტირება და იდენტური ვერის მქონე სტუდენტები დავალაგოთ სახელის მიხედვით.
- ORDER BY პუნქტი უნდა მოდიოდეს WHERE, GROUP BY და HAVING პუნქტის შემდეგ, მოთხოვნაში მათი არსებობის შემთხვევაში.
- გამოიყენეთ ASC ან DESC სვეტის სახელის შემდეგ დალაგების თანმიმდევრობის შესაბამისად ზრდადობით ან კლებადობით განსასაზღვრად. ნაგულისხმევად, ORDER BY პუნქტი ახარისხებს ჩანაწერებს ზრდადობის მიხედვით.

```
SELECT [S].[StudentId],
      [S].[StudentName],
      [S].[StudentLastName],
      [S].[Email],
      [S].[DirectionId]
      FROM [dbo].[Students] AS [S]
            ORDER BY [S].[StudentLastName]
```

დაალაგებს სტუდენტების ცხრილს, სტუდენტთა გვარის სვეტის მიხედვით, ზრდადობით. ხოლო

```
SELECT [S].[StudentId],
    [S].[StudentName],
    [S].[StudentLastName],
    [S].[Email],
    [S].[DirectionId]
    FROM [dbo].[Students] AS [S]
    ORDER BY [S].[StudentLastName] desc
```

მოახდენს ცხრილის დალაგებას სტუდენტთა გვარის სვეტის მიხედვით კლებადობით.

დალაგება შეიძლება მოხდეს რამოდენიმე სვეტის მიხედვით, დავალაგოთ ჯერ გვარის ხოლო შემდეგ კი სახელის სვეტის მიხედვით (მრავალდონიანი სორტირება)

```
SELECT [S].[StudentId],
       [S].[StudentName],
```

```
[S].[StudentLastName],
[S].[Email],
[S].[DirectionId]
FROM [dbo].[Students] AS [S]
ORDER BY [S].[StudentLastName] ASC, [S].[StudentName] ASC
```

ასევე დალაგების ფუნქცია შეიძლება გამოყენებული იყოს დაჯგუფებულ მონაცემებზე:

```
SELECT
[D].[DirectionName],
COUNT([S].[StudentId]) AS NumberOfStudents
FROM [dbo].[Students]AS [S],[dbo].[Directions] AS [D]
WHERE [S].[DirectionId]=[D].[DirectionId]
GROUP BY [D].[DirectionName]
ORDER BY [D].[DirectionName] asc
```

აღნიშნულ შემთხვევაშიც დალაგების პარამეტრად შეიძლება გამოვიყენოთ მხოლოდ GROUP BY ოპერატორის პარამეტრად მდგომი სვეტი/სვეტები. და დავალაგოთ შედეგი მიმართულებების სახელების ზრდადობის მიხედვით:

INNER JOIN მოთხოვნა

INNER JOIN მოთხოვნა გამოიყენება ორი ან მეტი ცხრილიდან შესატყვისი ჩანაწერების მოსაძიებლად, მითითებული პირობის საფუძველზე. სინტაქსი:

```
SELECT table1.column_name(s), table2.column_name(s)
FROM table1
INNER JOIN table2
```

განვიხილოთ	ეელგე	სტოდინტისა	და მიმართულების	იხრილები:
7003000000	336703			13000000000

	StudentId	Student Name	Student Last Name	Email	DirectionId	Password
1	1000	ერეკლე	ბურკაძე	aaa@gmail.com	1	NULL
2	1001	- БоБм	ქურდაძე	aaa@gmail.com	1	NULL
3	1002	ანნა	გაგუა	aaa@gmail.com	2	NULL
4	1003	ოგიგ	პაივიძე	aaa@gmail.com	3	NULL
5	1004	ნუცა	ურიდია	aaa@gmail.com	1	NULL
6	1005	მავა	ჯოჯუა	aaa@gmail.com	2	NULL
7	1006	იგოოიგ	სალია	aaa@gmail.com	2	NULL
8	1007	დავითი	ზვიადაძე	aaa@gmail.com	3	NULL
9	1008	ნიკა	ცინცაძე	aaa@gmail.com	1	NULL
10	1009	ლელა	დანელია	aaa@gmail.com	1	NULL

	DirectionId	DirectionName	DirectionHead
1	1	კომპიუტერული მეცნიერება	NULL
2	2	ინფორმაციული სისტემები	NULL
3	3	ინფორმაციული ტექნოლოგიები	NULL

თითოეულ სტუდენს აქვს მინიჭებული ვალიდური მიმართულების ნომერი. დავწეროთ მოთხოვნა, რომელიც აიღებს ჩანაწერებს ორივე ცხრილიდან , თითოეული სტუდენტისთვის ნახავს რა მიმართულების ნომერია მინიჭებული, შემდეგ მიმართულების ნომრის მიხედვით გადავა და მიმართულებების ცხრილში მოიძიებს შესაბამის მიმართულებას, აიღებს მის დასახელებას და მიუწერს სტუდენტს. ფაქტია რომ მოჭიდების, ანუ გადაბმის ველი ამ ორ ცხრილს შორის იქნებს მიმართულების ნომერი. მივიღებთ მოთხოვნას:

```
SELECT [S].[StudentId],
       [S].[StudentName],
       [S].[StudentLastName],
       [S].[Email],
       [S].[DirectionId],
       [D].[DirectionName]
FROM [dbo].[Students] AS [S]
       INNER JOIN [dbo].[Directions] AS [D]
       ON [D].[DirectionId] = [S].[DirectionId];
```

ორი ცხრილი შეუერთდა ერთმანეთს [D].[DirectionId] = [S].[DirectionId] პირობით, და ამოიკრიბა შედეგში ჩანაწერები რომლებიც აკმაყოფილებდა აღნიშნულ პირობას. ხოლო სტრიქონები სადაც DirectionId იყო NULL ან არ ჰქონდა შესაბამისი ჩანაწერი ორივე ცხრილში, უბრალოდ გამოიტოვება შედეგში.

```
□SELECT [S].[StudentId],
             [S].[StudentName],
             [S].[StudentLastName],
             [S].[Email],
             [S].[DirectionId],
             [D].[DirectionName]
   FROM [dbo].[Students] AS [S]
        INNER JOIN [dbo].[Directions] AS [D]
              ON [D].[DirectionId] = [S].[DirectionId];
  ---
Results

    Messages

  Studentld
          Student Name
                      StudentLastName
                                     Email
                                                  DirectionId
                                                            Direction Name
  1000
           ერეკლე
                      ბურკაძე
                                     aaa@gmail.com
                                                            კომპიუტერული მეცნიერება
  1001
           ნინო
                                     aaa@gmail.com
                                                  1
                                                            კომპიუტერული მეცნიერება
                      ქურდაძე
  1002
                                     aaa@gmail.com
                                                  2
                                                            ინფორმაციული სისტემები
           ანნა
                       გაგუა
  1003
                                     aaa@gmail.com
                                                  3
                                                            ინფორმაციული ტექნოლოგიები
                      პაიკიძე
           ოგიგ
  1004
                      ურიდია
                                     aaa@gmail.com
                                                  1
                                                            კომპიუტერული მეცნიერება
           ნუცა
  1005
                                     aaa@gmail.com
                                                  2
                                                            ინფორმაციული სისტემები
           მავა
                       ჯოჯუა
                                                  2
                                     aaa@gmail.com
                                                            ინფორმაციული სისტემები
  1006
           იგმოიგ
                      სალია
                                     aaa@gmail.com
                                                  3
  1007
                      ზვიადაძე
                                                            ინფორმაციული ტექნოლოგიები
           დავითი
```

შიდა INNER შეერთების დროს არ აქვს მნიშვნელობა რომელი ცხრილი იქნება პირველი და რომელი მეორე, შედეგი იქნება უცვლელი ვინაიდან მარტივად რომ ვთქვათ ცხრილებიდან ვიღებთ ჩანაწერების "თანაკვეთას".

1008

1009

ნივა

ლელა

ასევე თუ დავწერთ მხოლოდ JOIN სიტყვას მაინც გაჩმების პრინციპით იგულისხმება INNER JOIN პირობა.

aaa@gmail.com

aaa@gmail.com

ცინცაძე

დანელია

კომპიუტერული მეცნიერება

კომპიუტერული მეცნიერება

```
SELECT [S].[StudentId],
        [S].[StudentName],
        [S].[StudentLastName],
        [S].[Email],
        [S].[DirectionId],
        [D].[DirectionName]

FROM [dbo].[Directions] AS [D]
        JOIN [dbo].[Students] AS [S]
        ON [D].[DirectionId] = [S].[DirectionId]

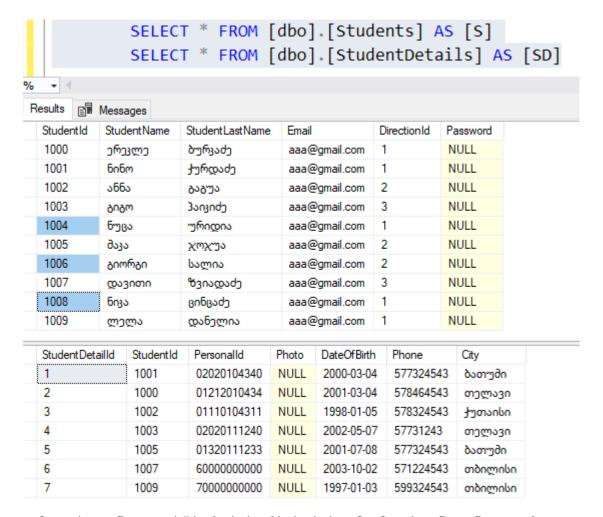
და მეტიც მსგავში შიდა შეერთების მაგალითები ჩვენ უკვე დავწერეთ WHERE
პირობის გამოყენებით:

SELECT [S].[StudentId],
        [S].[StudentName],
        [S].[StudentLastName],
```

```
[S].[Email],
        [S].[DirectionId],
        [D].[DirectionName]
FROM [dbo].[Directions] AS [D],
      [dbo].[Students] AS [S]
WHERE [D].[DirectionId] = [S].[DirectionId];
დავწეროთ მოთხოვნა სამი ცხრილის შეერთებით, დამატებით გაოვიტანოთ
სტუდენტის სახცოვრებელი ქალაქი და ტელეფონი:
SELECT [S].[StudentId],
        [S].[StudentName],
        [S].[StudentLastName],
        [S].[Email],
        [SD].[Phone],
        [SD].[City],
        [S].[DirectionId],
        [D].[DirectionName]
FROM [dbo].[Directions] AS [D]
    INNER JOIN [dbo].[Students] AS [S]
          ON [D].[DirectionId] = [S].[DirectionId]
    INNER JOIN [dbo].[StudentDetails] AS [SD]
          ON [SD].[StudentId] = [S].[StudentId];

☐SELECT [S].[StudentId],
           [S].[StudentName],
           [S].[StudentLastName],
           [S].[Email],
           [SD].[Phone],
           [SD].[City],
           [S].[DirectionId],
           [D].[DirectionName]
   FROM [dbo].[Directions] AS [D]
        INNER JOIN [dbo].[Students] AS [S]
            ON [D].[DirectionId] = [S].[DirectionId]
        INNER JOIN [dbo].[StudentDetails] AS [SD]
            ON [SD].[StudentId] = [S].[StudentId]
Results Messages
  StudentId
         StudentName
                   Student Last Name
                              Email
                                         Phone
                                                 City
                                                         DirectionId
                                                                 Direction Name
  1001
         ნინო
                   <del>ქ</del>ურდაძე
                              aaa@gmail.com 577324543 ბათუმი
                                                                  კომპიუტერული მეცნიერება
  1000
                                         578464543 თელავი
         ერეკლე
                   ბურკაძე
                               aaa@gmail.com
                                                                  კომპიუტერული მეცნიერება
  1002
         ანნა
                              aaa@gmail.com
                                         578324543 ქუთაისი
                                                         2
                                                                  ინფორმაციული სისტემები
                   გაგუა
  1003
                              aaa@gmail.com 57731243
                                                          3
         ოგიგ
                   პაიკიძე
                                                  თელავი
                                                                  ინფორმაციული ტექნოლოგიები
  1005
                              aaa@gmail.com 577324543 ბათუმი
                   ჯოჯუა
                                                                  ინფორმაციული სისტემები
         მავა
  1007
         დავითი
                   ზვიადაძე
                              aaa@gmail.com 571224543 თბილისი 3
                                                                  ინფორმაციული ტექნოლოგიები
  1009
         ლელა
                   დანელია
                               aaa@gmail.com 599324543 თბილისი
                                                                  კომპიუტერული მეცნიერება
```

თუ დავაკვირდებით მოთხოვნას ვნახავთ რომ შემცირდა სტუდენტთა რაოდენობა, და შედეგში აღარ დაბრუნდა 1004, 1006 და სხვა სტუდენტები. რა შეიძლება იყოს აღნიშნულის გამომწვევი? როგორც ზემოთ უკვე ვთქვით, შიდა შეერთებების დროს ჩვენ ვიღებთ ცხრილების თანაკვეთას, ანუ ჩანაწერებს რომლებიც საერთოა ორივე ცხრილისთვის. [dbo].[StudentDetails] ცხრილის გადაბმა მოხდა ON [SD].[StudentId] = [S].[StudentId] პირობით რაც გულისხმობდა რომ ყოველი სტუდენტის ნომრისთვის Students ცხრილიდან, ჩვენ უნდა გვქონოდა შესაბამისი ჩანაწერი StudentDetails ცხრილში. წინააღმდეგ შემთვევაში მოხდებოდა ჩანაწერის გამოტოვება მთხოვნიდან. თუ დავაკვირდებით ამ ორი ცხრილის ჩანაწერებს აღმოვაჩენთ რომ გამოიტოვა სტუდენტების ზუსტად ის ჩანაწერები სადაც არ გვქონდა შესაბამისობა დეტალურ ცხრილში:

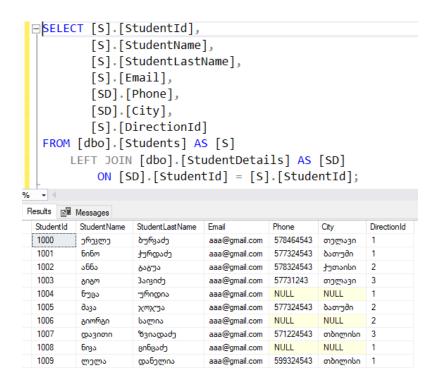
გამოდის "თანაკვეთის" პირობის არსებობის გამო მოთხოვნიდან დავკარგე სტუდენტები რომლებსაც არ ქონდათ შევსებული დეტალური ინფორმაცია. შესაბამისად მსგავსი შეერთება არ გამოგვადგება, თუკი არ გვინდა გამოვტოვოთ აღნიშნული სტუდენტები.

LEFT JOIN მოთხოვნა

LEFT JOIN არის შეერთების ტიპი, სადაც მნიშვნელოვანია რომელი ცხრილი წერია JOIN სიტყვის მარცხნივ და რომელი მარჯვნივ, ვინდაიდან იგი აბრუნებს ყველა ჩანაწერს მარცხენა ცხრილიდან და შესატყვის ჩანაწერებს მარჯვენა ცხრილიდან. აქ, მარცხენა ცხრილი ნიშნავს ცხრილს, რომელიც დგას მარცხენა მხარეს ან მოთხოვნაში "LEFT JOIN" ფრაზის წინ, ხოლო მარჯვენა ცხრილი მიუთითებს ცხრილს, რომელიც დგას მარჯვენა მხარეს "LEFT JOIN" ფრაზის შემდეგ. აღიშნულ შემთხვევაში მარცხენა ცხრილი არის პრიორიტეტული, იგი მოთხოვნაში მოდის სრულად, ხოლო მარჯვენა ცხრილიდან ივესება შესაბამისობები აღნიშნული ცხრილისთვის. ხოლო შეუსაბამო ჩანაწერისთვის მარჯვენა ცხრილიდან აბრუნებს NULL-ს. ჩვენს შემთხვევაში ზემოთ არსებული პრობლემის საპასუხოდ, თუ შიდა შეერტებას (INNER JOIN) ჩავანაცვლებთ (LEFT JOIN) მარცხენა შეერთებით, გამოვა რომ მარცხენა, სტუდენტების ცხრილი წამოვა შედეგში სრულად, ხოლო მარჯვენა დეტალურის ცხრილიდან შეივსება მხოლოდ შესაბამისი ჩანაწერები. რომელ სტუდენტსაც არ ექნება დეტაურ ცხრილში შესაბამისი ინფორმაცია, საჭირო ველები შეევსება NULL-ებით.

```
SELECT [S].[StudentId],
        [S].[StudentName],
        [S].[StudentLastName],
        [S].[Email],
        [SD].[Phone],
        [SD].[City],
        [S].[DirectionId]
FROM [dbo].[Students] AS [S]
        LEFT JOIN [dbo].[StudentDetails] AS [SD]
        ON [SD].[StudentId] = [S].[StudentId];
```

კოდის შესრულების შედეგად, მივიღებთ შედეგს:

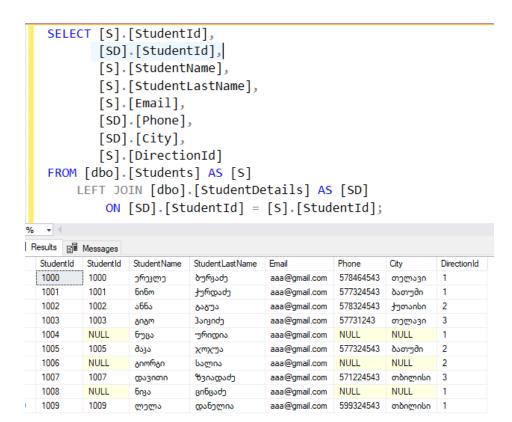
როგორც ხედავთ მივიღეთ სტუდენტთა სრული სია, ხოლო ტელეფონისა და ქალაქის ველები იმ სტუდენტებისთვის რომლებსაც არ აქვთ დეტალური შევსებულია NULL მნიშვნელობით.

ზოგიერთ მონაცემთა ბაზაში მარჯვენა შეერთებას უწოდებენ LEFT OUTER JOIN.

დავუკვირდეთ მოთხოვნას, StudentId გადაბმის ველი გვხვდება ორივე ცხრილში, თუმცა ჩვენ მოთხოვნაში მას ვიყენებთ მარცხენა, სტუდენტების ცხრილიდან. ჩავამატოთ იგივე ველი დეტალურის ცხრილიდან და უფრო თვალსაჩინო იქნება რა მომენტში მოხდა ამ ორი ცხრილის გადაბმა და რა მომენტში ვერა:

```
SELECT [S].[StudentId],
        [SD].[StudentId],
        [S].[StudentName],
        [S].[StudentLastName],
        [S].[Email],
        [SD].[Phone],
        [SD].[City],
        [S].[DirectionId]
FROM [dbo].[Students] AS [S]
        LEFT JOIN [dbo].[StudentDetails] AS [SD]
        ON [SD].[StudentId] = [S].[StudentId];
```

შედეგად მივიღებთ:

RIGHT JOIN მოთხოვნა

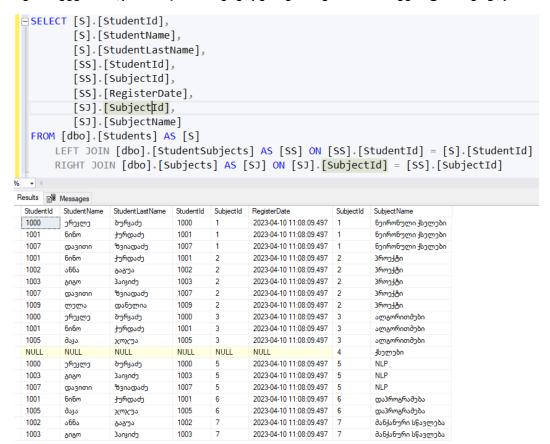
RIGHT JOIN წინამორბედის მსგავსად არის შეერთების ტიპი, სადაც მნიშვნელოვანია რომელი ცხრილი წერია JOIN სიტყვის მარცხნივ და რომელი მარჯვნივ, ვინდაიდან იგი აბრუნებს ყველა ჩანაწერს მარჯვენა ცხრილიდან და შესატყვის ჩანაწერებს მარცხენადან. აღიშნულ შემთხვევაში უკვე მარჯვენა ცხრილი არის პრიორიტეტული, იგი მოთხოვნაში მოდის სრულად, ხოლო მარცხენა ცხრილიდან ივესბა შესაბამისი ველები აღნიშნული ცხრილისთვის. ხოლო შეუსაბამო ჩანაწერისთვის მარცხენა ცხრილიდან აბრუნებს NULL-ს.

დავწეროთ მოთხოვნა რომელიც დააბრუნებს ყველა სტუდენტს და საგნებს რომლებზეც რეგისტრირებული არიან ისინი:

```
SELECT [S].[StudentId],
        [S].[StudentName],
        [S].[StudentLastName],
        [SS].[StudentId],
        [SS].[SubjectId],
        [SS].[RegisterDate],
        [SJ].[SubjectId],
        [SJ].[SubjectName]
```

```
FROM [dbo].[Students] AS [S]
    LEFT JOIN [dbo].[StudentSubjects] AS [SS] ON [SS].[StudentId] =
[S].[StudentId]
    RIGHT JOIN [dbo].[Subjects] AS [SJ] ON [SJ].[SubjectId] =
[SS].[SubjectId]
```

დავიწყეთ სტუდენტების ცხრილიდან და გადავედით სტუდენტების და საგნების შემაერთებელ ცხრილზე მარცხენა შეერთებით, რათა აგვეღო ყველა სტუდენტის რეგისტრაციის მონაცემი, როგორც ხედავთ სრულადაა შევსებული ყველა სტუდენტზე საგნები, რაც ნიშნავს რომ ყველა სტუდენტი არის რეგისტრირებული ერთ საგანზე მაინც, შემდეგ კი შუალედური ცხრილიდან მარჯვენა შეერთებით გადავედით საგნების ცხრილზე, რათა პრიორიტეტი მიგვენიჭებინა მარჯვენა ცხრილითვის და წამოგვეღო ყველა საგანი იმისდა მიუხედავად იყო თუ არა მასზე ვინმე რეგისტრირებული. ამ შემთხვევაში აღმოჩნდა რომ ქსელებზე არავინ არაა რეგისტრირებული.

FULL JOIN მოთხოვნა

FULL JOIN აბრუნებს ყველა ჩანაწერს ყველა მითითებული ცხრილიდან. ნებისმიერი შეუსაბამო ჩანაწერისთვის მარჯვენა ცხრილიდან ინება იგი თუ მარცხენა ცარიელი ველები ივსება NULL-ით.

ზოგიერთ მონაცემთა ბაზაში FULL JOIN ეწოდება FULL OUTER JOIN. მას შეუძლია დააბრუნოს ძალიან დიდი შედეგი, ვინაიდან იგი აბრუნებს ყველა სტრიქონს ყველა ცხრილიდან.

წავუშალოთ საგან კავშირი მიმართულებასთან (FOREIGN KEY) აღნიშნული საშუალებას მოგვცემს საგანი დავარეგისტრიროთ არარსებულ მიმართულებაზე. ამის შემდეგ დავამატოთ ერთი ახალი მიმართულება, რომელზეც არ გვექნება საგანი, და ორიც ახალი საგანი არარსებულ მიმართულებაზე.

```
INSERT INTO [dbo].[Directions]
([DirectionName])
VALUES
(N'gobo3s');
insert into Subjects
values
 (N'ლიტერატურა',6, 10)
, (N'ფერწერა', 6, 5)
დავწეროთ სრული შეერთების მოთხოვნა:
SELECT [S].[SubjectId],
       [S].[SubjectName],
       [S].[DirectionId],
       [D].[DirectionId],
       [D].[DirectionName]
        FROM [dbo].[Subjects] AS [S]
FULL JOIN [dbo].[Directions] AS [D]
ON [D].[DirectionId] = [S].[DirectionId]
```

შედეგად მივიღებთ ყველა ველს, ორივე ცხრილიდან, მარცხენა ცხრილი სრულად, თუ კი რომელიმე ჩანაწერს არ ჰქონდა შესაბამისობა მარჯვენა ცხრილიდან შესაბამისი ველები შეივსო NULL-ით. ანალოგიურად სრულად ვიღებთ მარჯვენა ცხრილსაც და თუ კი რომელიმე ჩანაწერს არ ჰქონდა შესაბამისობა მარცხენა ცხრილიდან შესაბამისი ველები შეივსო NULL-ით.

```
⊨SELECT [S].[SubjectId],
            [S].[SubjectName],
            [S].[DirectionId],
            [D].[DirectionId],
            [D].[DirectionName]
            FROM [dbo].[Subjects] AS [S]
  FULL JOIN [dbo].[Directions] AS [D]
  ON [D].[DirectionId] = [S].[DirectionId]
 + ∢
Results Messages
 SubjectId
          SubjectName
                           DirectionId
                                     DirectionId
                                              Direction Name
                                     3
 1
          ნეირონული ქსელები
                            3
                                              ინფორმაციული ტექნოლოგიები
 2
          პროექტი
                            1
                                     1
                                              კომპიუტერული მეცნიერება
                            2
                                     2
 3
          ალგორითმები
                                              ინფორმაციული სისტემები
 4
                            3
                                     3
          ქსელები
                                              ინფორმაციული ტექნოლოგიები
 5
          NLP
                            1
                                     1
                                              კომპიუტერული მეცნიერება
                            2
                                     2
 6
          დაპროგრამება
                                              ინფორმაციული სისტემები
 7
          მანქანური სწავლება
                            1
                                     1
                                              კომპიუტერული მეცნიერება
 8
                            6
          ლიტერატურა
                                     NULL
                                              NULL
 9
                            6
                                     NULL
                                              NULL
          ფერწერა
 NULL
          NULL
                            NULL
                                              ფიზიკა
```

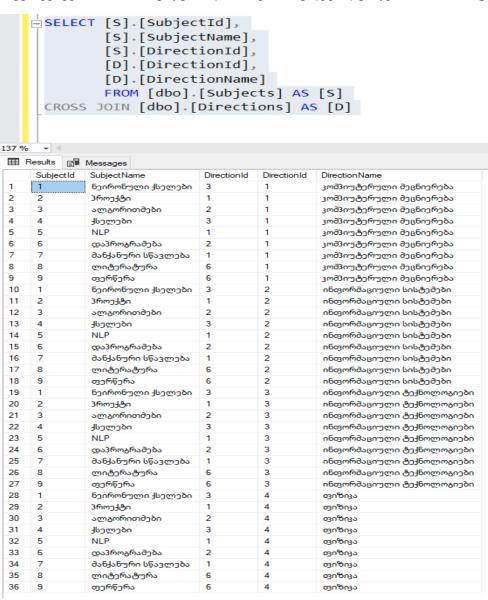
სურათზე ვხედავთ რომ საგნებს (ლიტერატურა და ფერწერა) რომლებსაც არ ქონდათ შესაბამისი მიმართულება და ფიზიკის მიმართულებას რომელსაც არ ჰქონდა საგნები შესაბამისი ველები შეევსო NULL-ით.

CROSS JOIN მოთხოვნა

ჯვარედინი შეერთების ტიპი, როდესაც ორ ცხრილს არ აქვს საერთო ველი და თითეულ სვეტს ერთი ცხრილიდან შეესაბამება ყველა სვეტი მეორედან, ვინაიდან არ არსებობს გადაბმის On პირობა:

```
SELECT [S].[SubjectId],
      [S].[SubjectName],
      [S].[DirectionId],
      [D].[DirectionName]
      FROM [dbo].[Subjects] AS [S]
CROSS JOIN [dbo].[Directions] AS [D]
```

თუკი გვაქვს 4 მიმართულება და 9 საგანი შედეგად ვიღებთ 4x9=36 სტრიქონს.

აღნიშნული შედეგი მიიღებოდა პირდაპირ ცხრილების მძიმით გამოყოფისას From პირობაში Where -ის გარეშე.

```
SELECT [S].[SubjectId],
    [S].[SubjectName],
    [S].[DirectionId],
    [D].[DirectionId],
    [D].[DirectionName]
    FROM [dbo].[Subjects] AS [S],[dbo].[Directions] AS [D]
```

```
CREATE DATABASE [Faculty];
G0
USE [Faculty];
CREATE TABLE [Directions]
    [DirectionId] INT NOT NULL PRIMARY KEY IDENTITY,
    [DirectionName] NVARCHAR(150) NOT NULL
       UNIQUE,
    [DirectionHead] INT
        NULL
);
CREATE TABLE [Students]
    [StudentId] INT IDENTITY(1000,1)
        CONSTRAINT [PK_Students] PRIMARY KEY,
    [StudentName] NVARCHAR(30) NOT NULL,
    [StudentLastName] NVARCHAR(30) NOT NULL,
    [Email] VARCHAR(30) CHECK ([Email] LIKE '%0%'),
    [DirectionId] INT NOT NULL
        FOREIGN KEY REFERENCES [dbo].[Directions] ([DirectionId]),
    [Password] VARBINARY(250)
);
CREATE TABLE [StudentDetails]
    [StudentDetailId] INT IDENTITY PRIMARY KEY,
    [StudentId] INT
        UNIQUE
        FOREIGN KEY REFERENCES [dbo].[Students] ([StudentId]),
    [PersonalId] VARCHAR(11)
        UNIQUE,
    [Photo] VARBINARY(MAX),
    [DateOfBirth] DATE,
    [Phone] VARCHAR(20),
    [City] NVARCHAR(50)
        DEFAULT (N'თბილისი'),
);
CREATE TABLE [Subjects]
    [SubjectId] INT IDENTITY(1, 1) PRIMARY KEY,
    [SubjectName] NVARCHAR(150) NOT NULL,
    [DirectionId] INT NOT NULL
        FOREIGN KEY REFERENCES [dbo].[Directions] ([DirectionId]),
    [Credit] INT
);
CREATE TABLE [StudentSubjects]
```

```
[StudentSubjectId] INT IDENTITY PRIMARY KEY,
    [StudentId] INT NOT NULL
        FOREIGN KEY REFERENCES [dbo].[Students] ([StudentId]),
    [SubjectId] INT NOT NULL
        FOREIGN KEY REFERENCES [dbo].[Subjects] ([SubjectId]),
    [RegisterDate] DATETIME NOT NULL
        DEFAULT (GETDATE()),
    [IsPassed] BIT NOT NULL
        DEFAULT (0)
);
CREATE TABLE [Lecturers]
    [LecturerId] INT IDENTITY PRIMARY KEY,
    [LecturerName] NVARCHAR(30) NOT NULL,
    [LecturerLastName] NVARCHAR(30) NOT NULL,
    [Phone] VARCHAR(20),
    [Email] VARCHAR(30) CHECK ([Email] LIKE '%@%')
);
CREATE TABLE [SubjectLecturers]
    [SubjectLecturerId] INT IDENTITY PRIMARY KEY,
    [SubjectId] INT NOT NULL
        FOREIGN KEY REFERENCES [dbo].[Subjects] ([SubjectId]) ON UPDATE CASCADE ON DELETE
CASCADE.
    [LecturerId] INT NOT NULL
        FOREIGN KEY REFERENCES [dbo].[Lecturers] ([LecturerId]) ON UPDATE CASCADE ON
DELETE CASCADE,
    CONSTRAINT [UQ_SubjectLecturers]
        UNIQUE (
                   [SubjectId],
                   [LecturerId]
               )
);
INSERT INTO [dbo].[Directions]
([DirectionName])
VALUES
(N'კომპიუტერული მეცნიერება'),
(N'ინფორმაციული სისტემები'),
(N'ინფორმაციული ტექნოლოგიები');
insert into Subjects
values
 (N'პროექტი',1, 10)
, (N'ალგორითმები', 2, 5)
, (N'ქსელები', 3, 5)
,(N'NLP',1,5)
, (N'დაპროგრამება', 2, 6)
, (N'მანქანური სწავლება',1,3)
, (N'ნეირონული ქსელები', 3, 5);
INSERT INTO [dbo].[Students]
```

```
(
    [StudentName],
    [StudentLastName],
    [Email],
    [DirectionId]
VALUES
(N'ერეკლე', N'ბურკაძე', 'aaa@gmail.com', 1),
(N'ნინო', N'ქურდამე', 'aaa@gmail.com', 1),
(N'ანნა', N'გაგუა', 'aaa@gmail.com', 2),
(N'გიგო', N'პაიკიძე', 'aaa@gmail.com', 3),
(N'ნუცა', N'ურიდია', 'aaa@gmail.com', 1),
(N'θაკა', N'χოχუა', 'aaa@gmail.com', 2),
(N'გიორგი', N'სალია', 'aaa@gmail.com', 2),
(N'დავითი', N'ზვიადამე', 'aaa@gmail.com', 3),
(N'ნიკა', N'ცინცაბე', 'aaa@gmail.com', 1),
(N'ლელა', N'დანელია', 'aaa@gmail.com', 1);
INSERT INTO [dbo].[StudentDetails]
[StudentId],
[DateOfBirth],
[PersonalId],
[Phone],
[City]
VALUES
(1001, '3/4/2000', '02020104340', '577324543', N'ბათუმი'),
(1000, '3/4/2001', '01212010434', '578464543', N'თელავი'),
(1002, '1/5/1998', '01110104311', N'578324543', N'ქუთაისი'),
(1003, '5/7/2002', '02020111240', N'57731243', N'თელავი'),
(1005, '7/8/2001', '01320111233', N'577324543', N'ბათუმი'),
(1007, '10/2/2003', '60000000000', N'571224543', DEFAULT),
(1009, '1/3/1997', '70000000000', N'599324543', DEFAULT);
INSERT INTO [dbo].[Lecturers]
    [LecturerName],
    [LecturerLastName],
    [Phone],
    [Email]
VALUES
   N'თამარ', N'იარაული', '577238432', 't.ijarauli@gmail.com' ),
    N'გიორგი', N'სამხარაძე', '598723432', 'g.samkharadze@gmail.com' ),
    N'ლევან', N'ცაზამე', '585237433', 'l.tsabadze@gmail.com' ),
   N'os', N'კილასონიs', '511986098', 'i.kilasonia@gmail.com' ),
    N'თამთა', N'ბერიბე', '5772301293', 't.beridze@gmail.com' ),
    N'დავით', N'ბურდული', '555128712', 'd.burduli@gmail.com' )
```

```
INSERT INTO [dbo].[SubjectLecturers]
    [SubjectId],
    [LecturerId]
VALUES
    1, 1
         ),
    1, 3
    2, 2
         ),
    4, 6
    5, 3
   6, 4
         ),
    7, 4),
    7, 5
         )
INSERT INTO [dbo].[StudentSubjects]
    [StudentId],
    [SubjectId],
    [RegisterDate],
    [IsPassed]
VALUES
    1000, 1, GETDATE(), 0),
    1000, 3, GETDATE(), 0),
    1000, 5, GETDATE(), 0),
    1001, 2, GETDATE(), 0),
    1001, 3, GETDATE(), 0),
    1001, 6, GETDATE(), 0),
    1001, 1, GETDATE(), 0),
    1002, 2, GETDATE(), 0),
    1002, 7, GETDATE(), 0),
    1003, 7, GETDATE(), 0),
    1003, 5, GETDATE(), 0),
    1003, 2, GETDATE(), 0),
    1005, 3, GETDATE(), 0),
    1005, 6, GETDATE(), 0),
    1007, 1, GETDATE(), 0),
    1007, 2, GETDATE(), 0),
    1007, 5, GETDATE(), 0),
    1009, 2,
             GETDATE(), 0)
```